

Як поводитися на новосіллі

Олег Черногуз

Як тільки ви переступили поріг квартири і вручили хліб, сіль та сільничку господарям, не роздягаючись і не роззуваючись, негайно прямуйте у квартиру. Якщо вам по дорозі потраплять під руки двері — з силою їх не смикайте. З двох причин.

Перша: у ванній кімнаті хтось може сидіти;

Друга: ви можете відірвати ручку.

Одне слово, вам може стати, як ваша дружина каже: "Ах, як незручно".

Щоб не було отого "Ах, як незручно", ви, легенько поторсавши за одні двері, потім за інші, питаєте:

— Тут у вас що?

— Туалетна.

— А тут?

— Ванна?

— О-о! Так у вас ці штуки окремо?

— А у вас що, разом?

— Та й у нас окремо, — ви відчиняєте навстіж двері і продовжуєте, звертаючись до господаря, — і це ще ти незадоволення? Ти подивися, яка тут розкіш. Які кольори. Раковина голуба. Ручка кулькою. Світло-зелена. Не те, що у мене. Весь час за мотузок смикаєш, обривається. Уже дротоми скрутив. А тут, як у кабіні суперавтомобіля. Тільки сиди і на педаль натискуй. Чого тепер тільки не попридумують?!

Ви зачиняєте двері, проходите далі, кажете коротеньке "Здрасті" малознайомим типам, які теж, очевидно, якесь мають відношення до цієї родини, і прямуєте в кухню, хоч вас туди ніхто й не запрошував.

— Яка кухня! — висить у вас на кінчику язика, але вам назустріч виходить сивоголова жінка.

— Це моя мама, — каже вам дружина товариша. — А це мій тато з своєю сестрою, — заводить вона вас до вітальні. — А це її діти: син і донька.

— Дуже приємно, — посміхаєтесь ви. — Я й сам одразу здогадався, що ви Раїна мама. Дві копії...

— Я — Вадикова мама, — поправляє вас жінка

— Тепер ви для обох мама. Рідна. Найрідніша, — не розгублюєтесь ви. — Я вас сердечно вітаю! Вашим дітям просто пощастило. Який район! Яка кухня! Ванна! А квартира! Мало сказати, яка квартира?! Божественна квартира! Скільки простору! — вигукуєте ви одне окличне речення за другим, переходячи з однієї кімнати в іншу в супроводі свити родичів і тих, хто в останні хвилини приєднався до вашого товариства. — Який краєвид, — наближаєтесь до вікна. — Де сучасні Куїнджі і Репіни? Шишкіни і Васильківські?!

— Правда, вам подобається? — запитує вас господарка.

— Вона ще питає? Ви чуєте, мамо, — звертаєтесь ви до Вадикової мами так, ніби ви теж її син, але від іншого батька. — Вона ще сумнівається в моїх словах.

— Ну, що ви! ? Хіба ж я сумніваюся! Я тільки хочу, щоб ці слова ви сказали при Вадикові.

— Я ці слова можу повторити навіть при голові міськради, — войовниче заявляєте ви.

— Скажіть при Вадикові. Він уже мене загриз. Тільки й чую "Для чого ти тут квартиру взяла?". Скажіть при ньому. Дуже прошу вас. Ви ж товариші, — тягне вас хазяйка назад у коридор, туди, де сам господар поспішно забиває останнього цвяха для вішалки прямо в стіну.

— Вадіку, ти чуєш? — звертається вона до чоловіка, тримаючись за ваш рукав.

— Чую, чую, — скептично бахає він по тупій голівці іржавого вухналя. — Тупий, погано залазить та ще й гнеться, — каже він, повертаючись до вас і витирає з чола піт. — Так, кажеш, квартира непогана?

— Просто божественна! На перший погляд така, як наша. Але це тільки на перший погляд...

— Цікаво, що ж їх різнить? — питає у вас господар.

— Ти ще питаєш! ? Ніби не бачиш сам.

— І все ж, наприклад? — наполягає він.

— Ось ця ніша...

— Це я сам зробив.

Не розгублюйтесь і не червонійте, кажіть:

— Паркет... новий. Щілин зовсім не видно. Та й не в усіх місцях видувається.

— Ясно. А ще що?

— Ну, стелі... Без тріщин... Не осипаються.

— Так це ж нова квартира! Розумієш, нова! А ти хочеш, щоб уже були й тріщини?

— Ти хочеш?! Ти хочеш?! — сердитесь ви. — Он коли Фартушняк одержав, ти бачив, що в нього робилося: штукатурка на другий день повідлітала. Ніби ти не знаєш, як у нас часом будинки здають?!

— Це правда, — підтримує вас Вадикова мама.

— А який у нас краєвид? — натякає вам Рая.

— Краєвид у вас просто божественний! Ну, просто чудовий! — розмахуєте ви руками і збиваєте когось з новоприбулих картуза. — Пробачте, але я інакше не можу. Я вже казав: де сучасні Куїнджі і Пікассо?

Вадим перестає цокати по тупій голівці вухналя і спопеляє вас своїм поглядом.

— Ну, звичайно, — кажете ви. — Перед вікнами не сади Семіраміди. Не оазиси сучасних Каракумів. Але тут є і свої переваги.

— От, от, — підтримує вас господарка. — Я ж йому те саме казала.

— За вікнами, — продовжуєте ви, — стільки простору. Степ! Під самими вікнами залізниця...

— Поїзд, — перебиває вас Рая, — тут раз на рік ходить. Сусіди розповідали...

— А якщо навіть щодня? Щогодини? — повертаєтесь ви до неї, помітивши голубий димок паровоза, що грізно починає клубочитися за двома ще не зовсім обгорілими соснами. — Так це ж зручно. Ви завжди можете купити першими квитки на поїзд. Куди треба поїхати. А потім, ви не повірите мені, але моє дитинство пройшло на маленькій, закинутій залізничній станції. Для мене маневри составів, паровозні гудки — симфонії мого дитинства. А особливо ось це... Ну, коли паровоз із розгону з усієї сили б'є вагоном по вагонах і... як ланцюгова реакція... вагони один об одного тільки трах-трах-трах-трах-та-тах. Ідилія! Наче перший травневий грім...

У цей момент машиніст, ніби почувши ваші слова, натискує на відомий тільки йому якийсь важіль, і клуби водянистої пари ударяють аж у самісінький під'їзд, а слідом за цим машиніст дає про себе знати таким гудком, що навіть у вас, ідеаліста, вуха починають в'янути.

— Оце чула? — питає хазяїн у хазяйки.

— Ну, що ж тут такого? — відповідає хазяйка хазяїнові. — Це ж тимчасове.

— Нема нічого більш постійного, як тимчасове, — цитує чийсь невідомі вам слова господар.

— Он люди взагалі ще у вагончиках, на залізничних коліях живуть. І нічого, звикають. І ми звикнемо.

— Ну, гаразд, — погоджується господар. — Якщо не сподобається...

— Як це не сподобається?! — перебиваєте ви. — Ну, знаєш! Ти зовсім запанів. Ліс же поруч, до електрички сто метрів, під вікнами вузькоколійка, майже через двір центральна автострада проходить, за десять кроків аеродром. Літаки реактивні. Це ж для дитини — одна втіха. А сосни?

— Що сосни? Ти подивись на ті сосни!

— А що на них дивитися?! Сосни, як сосни. Може, не такі, як у тайзі. Але теж вічнозелені. Дають кисень, затримують пилуку, милують око...

— Оці милують око? Це ж віники понатикані в землю не тим кінцем. Поруч же суперфосфатний завод, ТЕЦ... Все в радіусі п'ятнадцяти кілометрів вигоряє. На цих соснах давно жодної зеленої голки нема...

— Може, це такий вид. Вид жовтих сосен. Ти що, ботанік?! Ти знаєш, скільки видів і підвидів має сосна? Понад три тисячі. Та й дим у вас не такий чорний і ядучий, як у нас. Жовтий. Нормальний димок... А у нас...

— Що у вас?

— У нас, як подує північний вітер, то вікна негайно зачиняй. Гумою тхне. У кімнаті не всидиш. Недалеко ж ремонтують автомашини. І шини, буває, палять...

— Буває?! Ти краще сідай за стіл, — каже Вадим Петрович. — Теж мені агітатор...

— Вадику, ти не приймай так близько до серця, — каже Раїса Іванівна (її звуть Раїса Іванівна), — я тобі кажу: поживемо трохи, подивимося. Не сподобається, ось з Петром Семеновичем, — киває вона на вас, — поміняємось. Йому ж квартира наша подобається. Та й каже набагато краща, ніж його. Так що?.. Можна погодитися.

Якщо ви вже сіли за стіл і набили чимось смачним рота, після цих слів, будь ласка,

нічого не вигукуйте. Так можна, чого доброго, і вдаватися. Це перша причина. Друга, — замість вас може вигукнути ваша дружина, яка досі мовчала, як ви їй наказували.

— Що? — підніметься вона з-за столу. — Щоб я мінялася на ось цю квартиру? Та я швидше повішусь на тих копчених соснах, ніж перейду сюди.

Після цих слів за столом, як правило, зчиняється такий гвалт, ніби у банці раптом ожили консервовані краби і поповзли на новоселів. Ви, як правило, цього не витримуєте і вискакуєте на свіже повітря.

— А все через тебе, — несподівано каже вам дружина.

— Через мене? — вже вкотре дивуєтесь ви. — Хіба ж не ти сказала: "Я швидше повішусь, ніж..."

— А через кого? Хто говорив: "Божественна квартира! Божественний краєвид! Де Куїнджі і Васильківські?" Договорився?

Ви мовчите. Вам до цього це звикати. Усі біди, які трапляються у вашому житті, — все через вас. Ви хапаєтесь за власну голову і мовчки їдете далі. А що ж вам залишається робити? Не вішатися, як дружина радить?!